

ViTSi konference 2017

ALS

Center for syn og Hjælpemidler Aarhus

Anette Ruge Thomsen
Elsebeth Holm

Ergoterapeuter i
Kommunikationsteamet

- Program:

- ALS og kommunikation
- Bevilling af kommunikationshjælpemidler
- Om kommunikationshjælpemidler
 - Tablet og smartphones
 - Computer
 - Aktivering og specialprogrammer
 - Low tech hjælpemidler

ALS og kommunikation

De fleste personer med ALS får problemer med kommunikation

- Taleproblemer hos 70-80 % alle personer med ALS
- Problemer med skriftlig kommunikation, enten af fysiske eller kognitive årsager

Vigtigt i kommunikationen med en bruger af kommunikationshjælpemidler:

- Få afklaret, hvordan personen siger / markerer ”ja” og ”nej”
- Aftal, om det er OK at gætte, før personen har talt færdig.
- Det er fælles ansvar i en samtale at få kommunikationen til at fungere.

Meget vigtigt at sikre muligheder for kommunikation for personer med ALS.

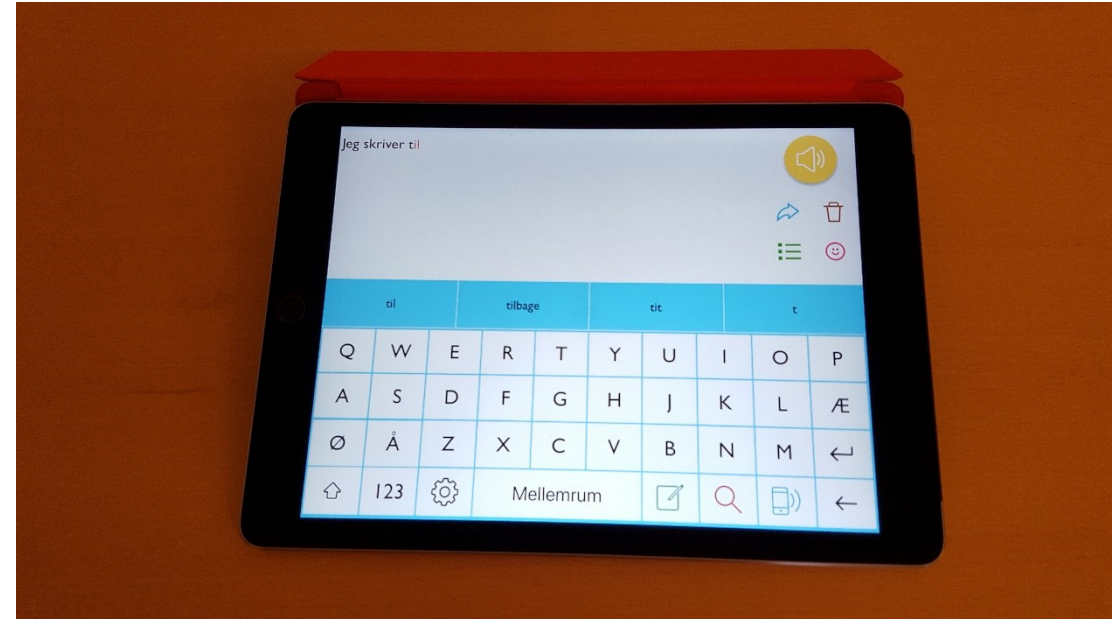
Dette er helt centralt ift. at bevare identitet, selvbestemmelse i eget liv og muligheder for deltagelse.

ALS og kommunikationshjælpemidler

- Møde med borger
- Behovsudredning
- Afprøvning og valg
- Undervisning og implementering
- Orientering om fremtidige hjælpemidler
- Inddragelse af pårørende/personale
- Motivation
- Bevilling

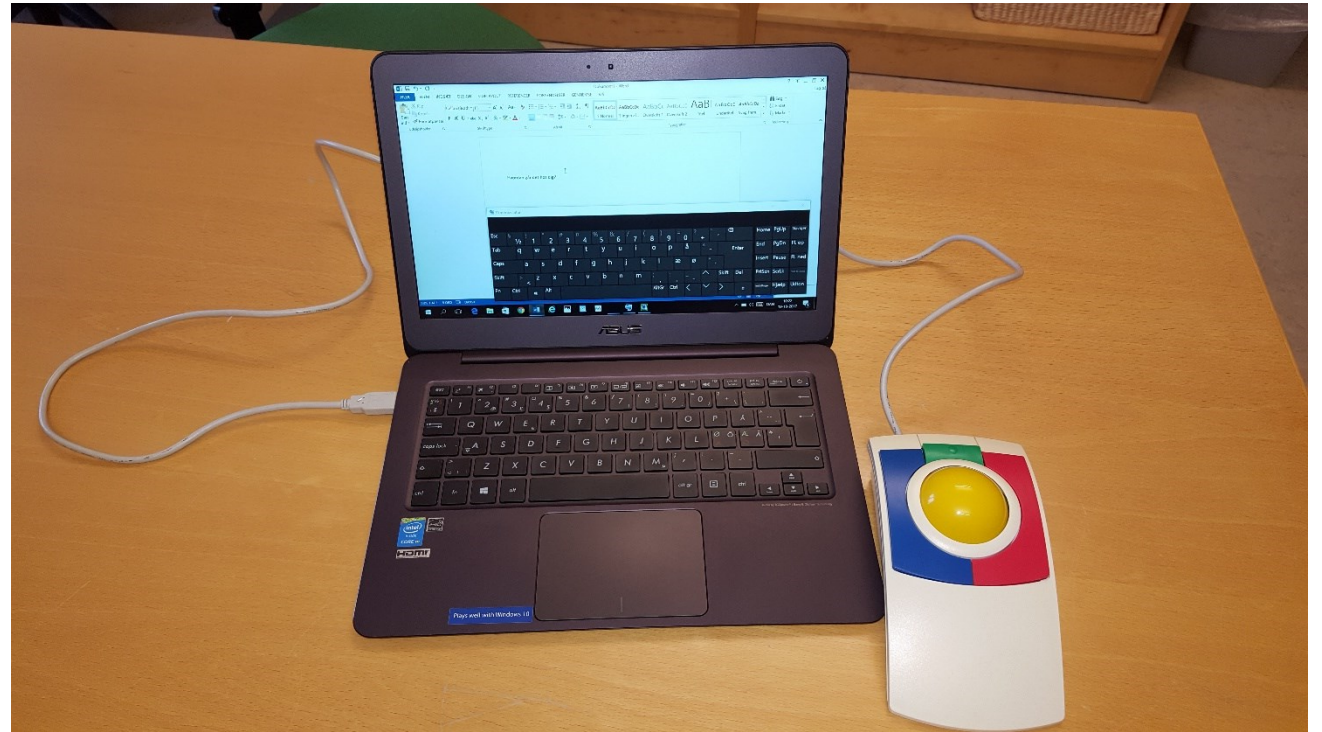
Tablets og smartphones

- IOS og Android
- Betjening
- Predictable Dansk
- Tale-til-tekst
- Lightwriter

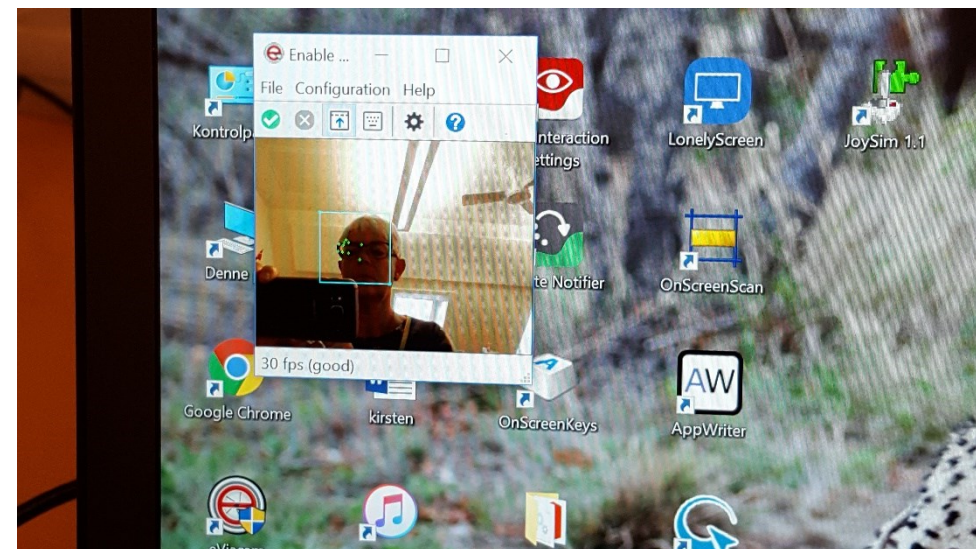

Egen computer

- Indstillinger i Windows
 - Enhåndsbetjening
 - Skærmtastatur
 - Piletaster som mus
- Alternative mus
 - Trackball
 - Mundjoystick
 - Hagestying
 - Bluetooth mus

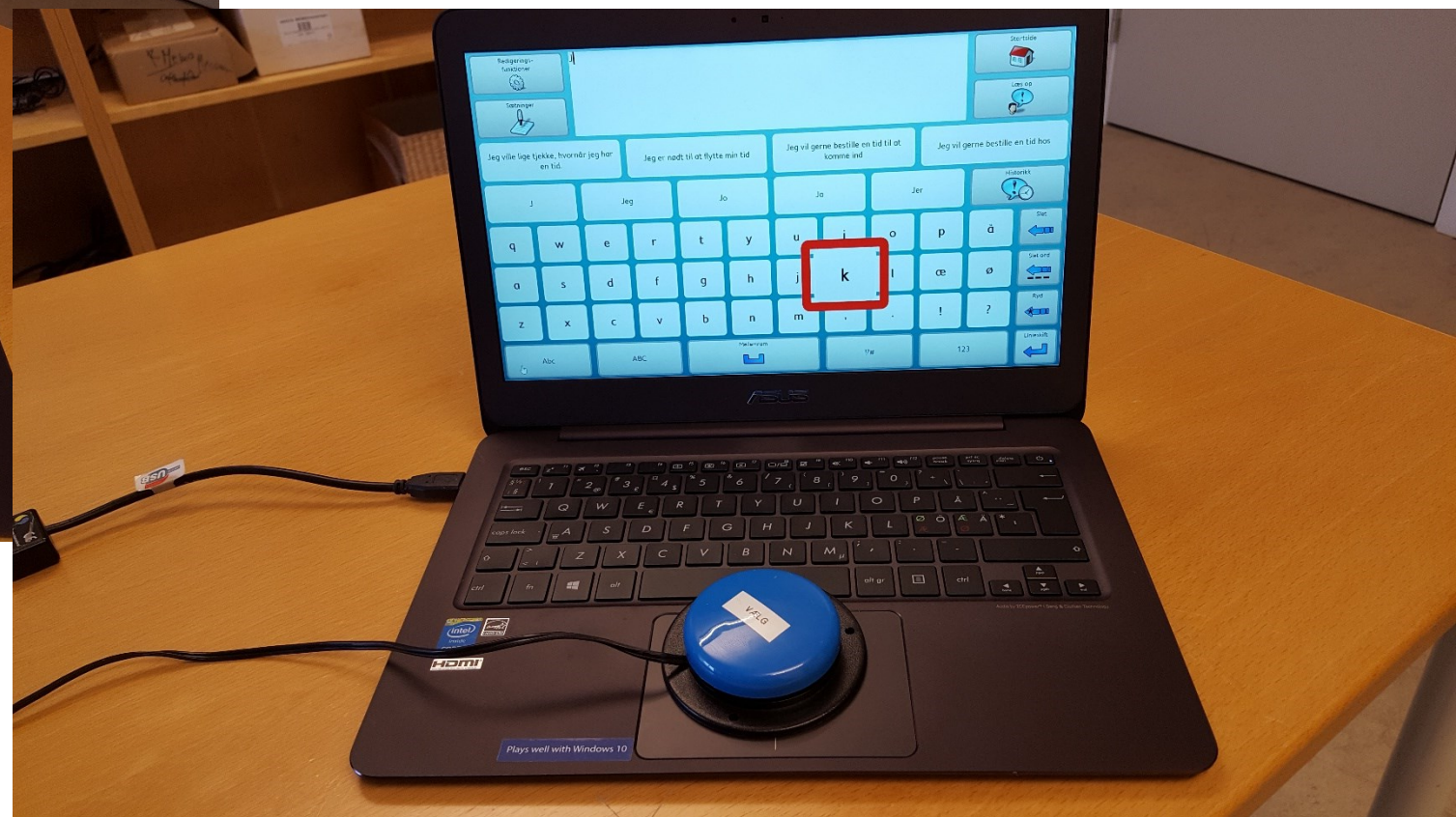
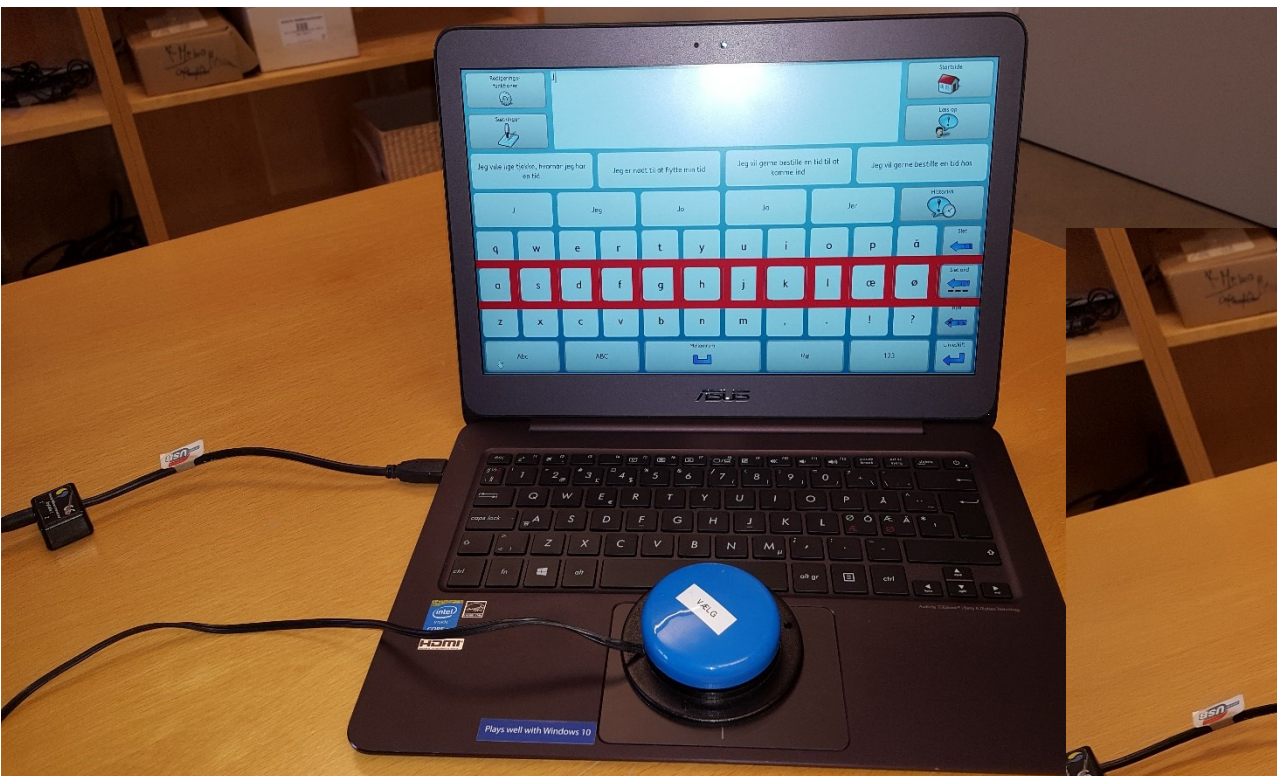
Egen computer hovedmus

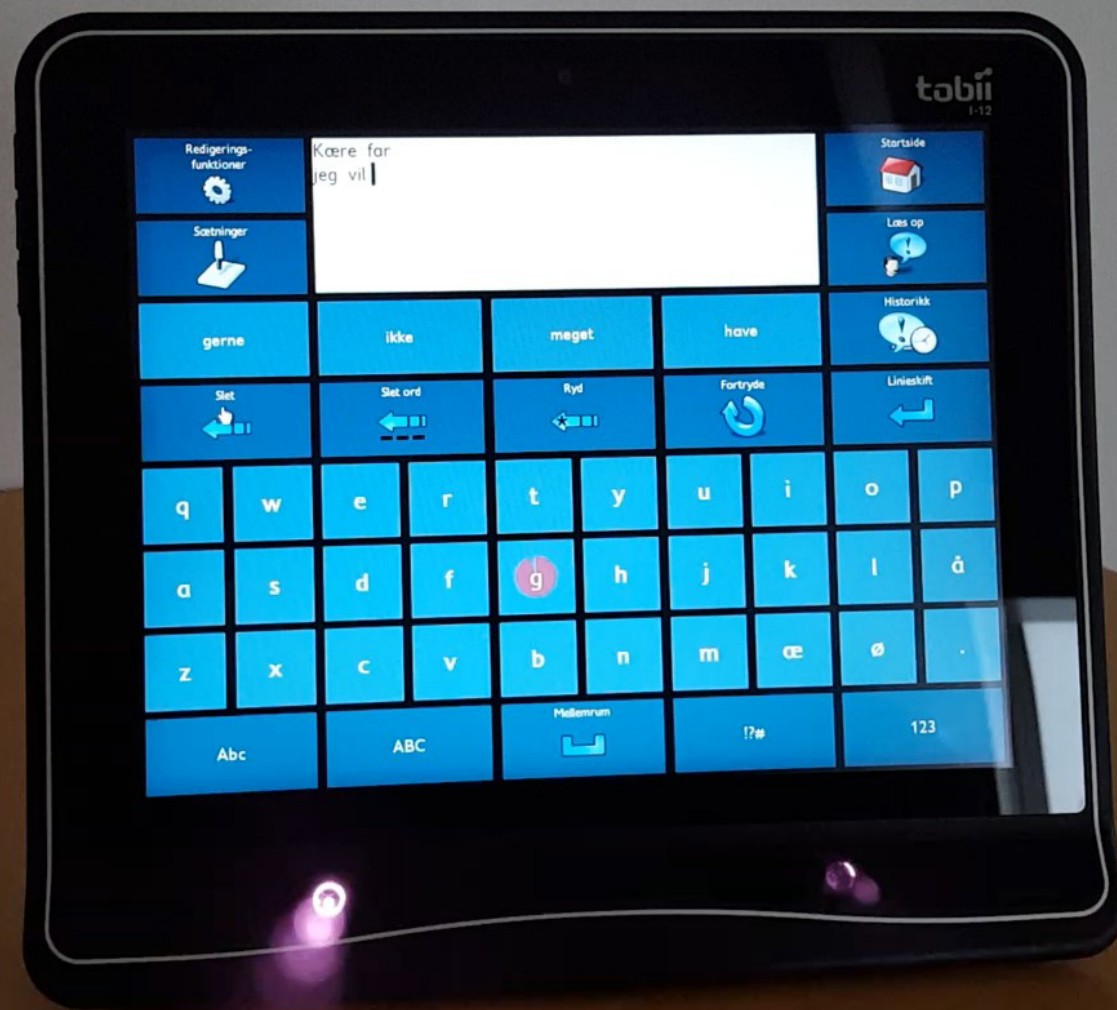

Egen computer øjenstyring

Egen computer scanning med 0/1-kontakt

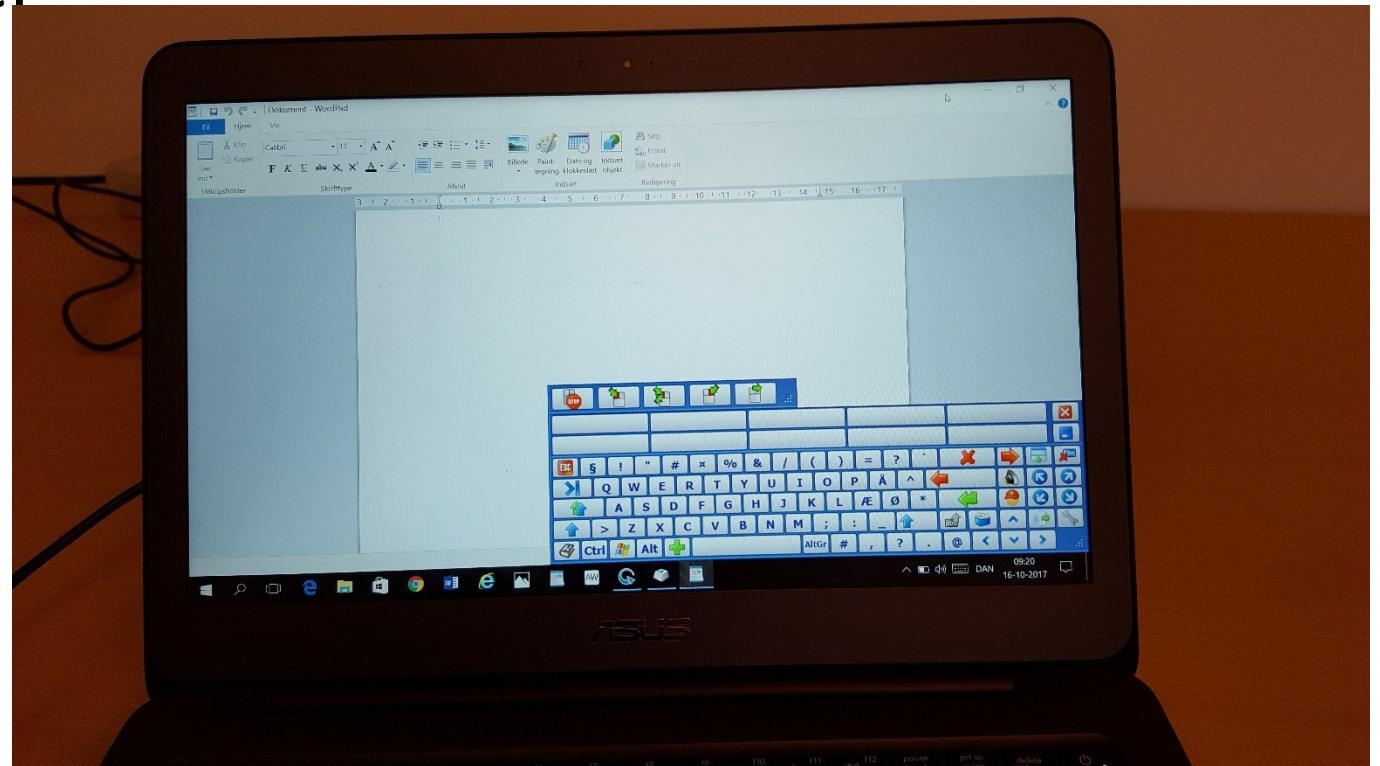
Øjenstyring

Tobii

Specialprogrammer

- Skærmtastatur med ord- og sætningsforslag
- Forenklet adgang til mail og sms
- Tale –til- tekstprogrammer

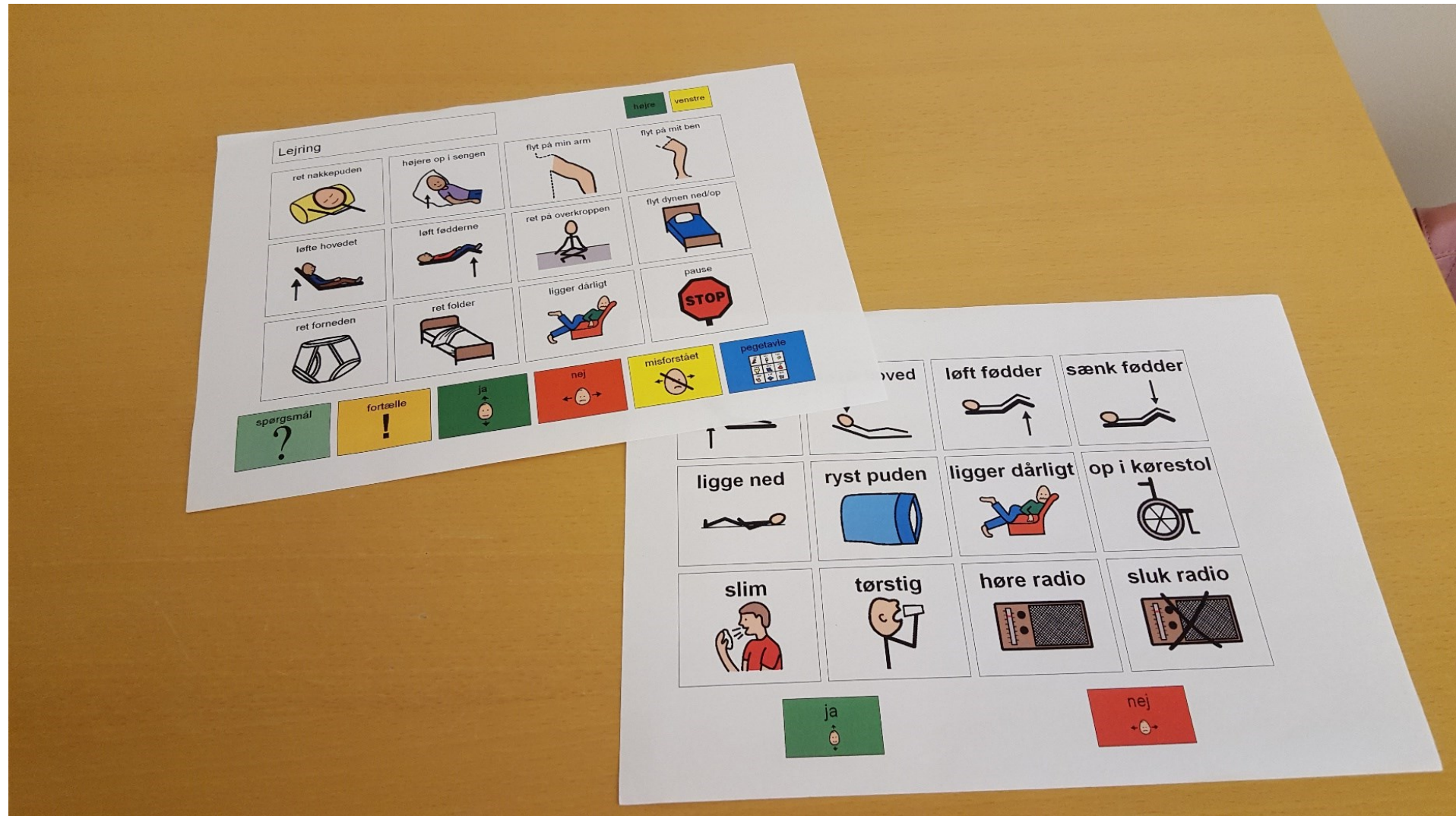

Stemmeforstærker

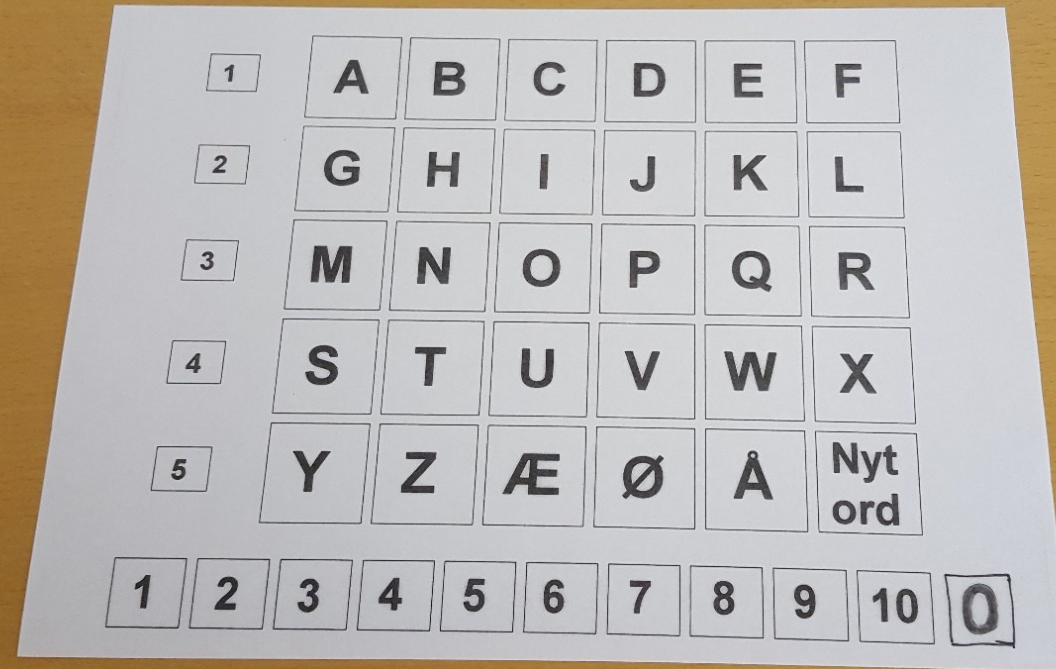
Symboltavle

Kommunikationstavler til personer, der har
vanskeligt ved at stave og læse.
Fremstilles til individuelle behov.

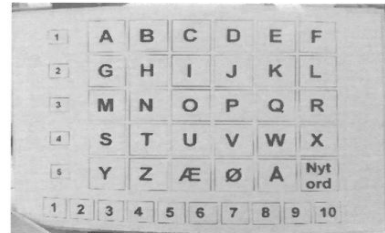

Stavetavle

Godt og simpelt hjælpemiddel til alle, der kan stave.
Godt supplement til teknologiske
kommunikationshjælpemidler

Sådan bruger du stavepladen:

Vær opmærksom på, hvordan borger siger "ja" og "nej"!

Hold stavepladen så borger kan se den, hav papir og blyant klar.

Eksempel: borger skal stave til "**hjælp**":

Sig **1** for bogstaver i første række, **2** for bogstaver i anden række osv.

Borger giver ja-tegn for **2** (da **H** er i 2. række). Sig derefter bogstaverne i 2. række til borger giver ja-tegn (for **H**). Skriv **H** på papiret.

Start forfra med **1, 2**. borger giver ja-tegn for **2** (da **J** er i anden række), nævn bogstaverne i anden række til borger giver ja-tegn (for **J**). Skriv **J** på papiret.

Start forfra med **1, 2, 3** osv. til borger giver ja-tegn. Skriv bogstaverne ned på papiret, da det ellers er svært at holde styr på en længere besked.

Aftal om det er ok at gætte på ordet/ beskeden, før der borger har stavet færdig.

Se evt. video på You Tube "At tale med øjnene"

https://www.youtube.com/watch?v=DI_r9TnLWEg